

Monumentum Ankyranum

RES GESTAE DIVI AUGUSTI

I

RERVM GESTARVM DIVI AVGVSTI, QVIBVS ORBEM TERRARVM IMPERIO POPVLI ROMANI SVBIECIT, ET IMPENSARVM QVAS IN REM PVBLICAM POPVLVMQVE ROMANVM FECIT, INCISARVM IN DVABVS AHENEIS PILIS, QVAE SVNT ROMAE POSITAE, EXEMPLAR SVBIECTVM.

[1] ANNOS VNDEVIGINTI NATVS EXERCITVM PRIVATO CONSILIO ET PRIVATA IMPENSA COMPARAVI, PER QVEM REM PVBLICAM A DOMINATIONE FACTIONIS OPPRESSAM IN LIBERTATEM VINDICAVI. [OB QVAE] SENATVS DECRETIS HONORIFICIS IN ORDINEM SVVM ME ADLEGIT, C. PANSA ET A. HIRTIO CONSVLIBVS, CONSVLAREM LOCVM SENTENTIAE DICENDAE TRIBVENS, ET IMPERIVM MIHI DEDIT. RES PVBLICA NE QVID DETRIMENTI CAPERET, ME PROPRAETORE SIMVL CVM CONSVLIBVS PROVIDERE IVSSIT. POPVLVS AVTEM EODEM ANNO ME CONSVLEM, CVM COS. VTERQVE BELLO CECIDISSET, ET TRIVMVIRVM REI PVBLICAE CONSTITVENDAE CREAVIT.

[2] QVI PARENTEM MEVM TRVCIDAVERVNT, EOS IN EXILIVM EXPVLI IVDICIIS LEGITIMIS VLTVS EORVM FACINVS, ET POSTEA BELLVM INFERENTIS REI PVBLICAE VICI BIS ACIE.

[3] BELLA TERRA ET MARI CIVILIA EXTERNAQVE TOTO IN ORBE TERRARVM SAEPE GESSI, VICTORQVE OMNIBVS VENIAM PETENTIBVS CIVIBVS PEPERCI. EXTERNAS GENTES, QVIBVS TVTO IGNOSCI POTVIT, CONSERVARE QVAM EXCIDERE MALVI. MILLIA CIVIVM ROMANORVM SVB SACRAMENTO MEO FVERVNT CIRCITER QVINGENTA. EX QVIBVS DEDVXI IN COLONIAS AVT REMISI IN MVNICIPIA SVA STIPENDIS EMERITIS MILLIA ALIQVANTO PLVRA QVAM TRECENTA, ET IIS OMNIBVS AGROS ADSIGNAVI AVT PECVNIAM PRO PRAEMIIS MILITIAE DEDI. NAVES CEPI SESCENTAS PRAETER EAS, SI QVAE MINORES QVAM TRIREMES FVERVNT.

[4] BIS OVANS TRIVMPHAVI, TRIS EGI CVRVLIS TRIVMPHOS ET APPELLATVS SVM VICIENS ET SEMEL IMPERATOR. CVM AVTEM PLVRIS TRIVMPHOS MIHI SENATVS DECREVISSET, IIS SVPERSEDI. LAVRVM DE FASCIBVS DEPOSI IN CAPITOLIO, VOTIS QVAE QVOQVE BELLO NVNCVPAVERAM SOLVTIS. OB RES A ME AVT PER LEGATOS MEOS AVSPICIS MEIS TERRA MARIQVE PROSPERE GESTAS QVINQVAGIENS ET QVINQVIENS DECREVIT SENATVS SVPPPLICANDVM ESSE DIS IMMORTALIBVS. DIES AVTEM, PER QVOS EX SENATVS CONSVLTO SVPPPLICATVM EST, FVERE DCCCLXXX. IN TRIVMPHIS MEIS DVCTI SVNT ANTE CVRRVM MEVM REGES AVT REGVM LIBERI NOVEN. CONSVL FVERAM TERDECIENS, CVM SCRIBEBAM HAEC, ET AGEBAM SEPTIMVM ET TRICENSIMVM TRIBVNICIAE POTESSTATIS.

[5] DICTATVRAM ET APSENTI ET PRAESENTI MIHI DELATAM ET A POPVLO ET A SENATV, M. MARCELLO ET L. ARRVTIO CONSVLIBVS NON ACCCEPI. NON RECVSAMI IN SVMMA FRVMENTI PENVRIA CVRATIONEM ANNONAE, QVAM ITA ADMINISTRAVI, VT INTRA PAVCOS DIES METV ET PERICLO PRAESENTI POPVLVM VNIVERSAM LIBERAREM IMPENSA ET CVRA MEA. CONSVLATVM QVOQVE TVM ANNVVM ET PERPETVVM MIHI DELATVM NON RECEPI.

[6] CONSVLIBVS M. VINICIO ET Q. LVCRETIO ET POSTEA P. LENTVLO ET CN. LENTVLO ET TERTIVM PAVLLO FABIO MAXIMO ET Q. TVBERONE SENATV POPVLOQVE ROMANO CONSENTIENTIBVS VT CVRATOR LEGVM ET MORVM SVMMA POTESSTATE SOLVS CREARER, NVLLVM MAGISTRATVM CONTRA MOREM MAIORVM DELATVM RECEPI. QVAE TVM PER ME GERI SENATVS VOLVIT, PER TRIBVNICIAM POTESSTATEM PERFECI, CVIVS POTESSTATIS CONLEGAM ET IPSE VLTRO QVINQVIENS A SENATV DEPOPOSCI ET ACCEPI.

[7] TRIVMVIRVM REI PVBLICAE CONSTITVENDAE FVI PER CONTINVOVS ANNOS DECEM. PRINCEPS SENATVS FVI VSQVE AD EVM DIEM QVO SCRIPSERAM HAEC PER ANNOS QVADRAGINTA. PONTIFEX MAXIMVS, AVGVV, XV VIRVM SACRIS

FACIENDIS, VII VIRVM EPVLONVM, FRATER ARVALIS, SODALIS TITIVS, FETIALIS FVI.

[8] PATRICIORVM NUMERVM AVXI CONSVL QVINTVM IVSSV POPVLI ET SENATVS. SENATVM TER LEGI, ET IN CONSVLATV SEXTO CENSVM POPVLI CONLEGA M. AGRIPPA EGI. LVSTRVM POST ANNUM ALTERVM ET QVADRAGENSIMVM FECI, QVO LVSTRO CIVIVM ROMANORVM CENSA SVNT CAPITA QVADRAGIENS CENTVM MILLIA ET SEXAGINTA TRIA MILLIA. TVM ITERVM CONSVLARI CVM IMPERIO LVSTRVM SOLVS FECI C. CENSONNO ET C. ASINIO COS., QVO LVSTRO CENSA SVNT CIVIVM ROMANORVM CAPITA QVADRAGIENS CENTVM MILLIA ET DVCENTA TRIGINTA TRIA MILLIA. ET TERTIVM CONSVLARI CVM IMPERIO LVSTRVM CONLEGA TIB. CAESARE FILIO MEO FECI SEX. POMPEIO ET SEX. APPVLEIO COS., QVO LVSTRO CENSA SVNT CIVIVM ROMANORVM CAPITVM QVADRAGIENS CENTVM MILLIA ET NONGENTA TRIGINTA ET SEPTEM MILLIA. LEGIBVS NOVIS ME AVCTORE LATIS MVLTIA EXEMPLA MAIORVM EXOLESCENTIA IAM EX NOSTRO SAECVLO REDVXI ET IPSE MVLTARVM RERVM EXEMPLA IMITANDA POSTERIS TRADIDI.

[9] VOTA PRO VALETVDINE MEA SVSCIPI PER CONSVLES ET SACERDOTES QVINTO QVOQVE ANNO SENATVS DECREVIT. EX IIS VOTIS SAEPE FECERVNT VIVO ME LVDOS ALIQVOTIENS SACERDOTVM QVATTVOR AMPLISSIMA COLLEGIA, ALIQVOTIENS CONSVLES. PRIVATIM ET MVNICIPATIM VNIVERSI CIVES VNANIMITER CONTINENTER APVD OMNIA PVLVINARIA PRO VALETVDINE MEA SVPLICAVERVNT.

[10] NOMEN MEVM SENATVS CONSVLTO INCLVSVM EST IN SALIARE CARMEN, ET SACROSANCTVS IN PERPETVM VT ESSEM ET, QVOAD VIVEREM, TRIBVNICIA POTESTAS MIHI ESSET, PER LEGEM SANCTVM EST. PONTIFEX MAXIMVS NE FIEREM IN VIVI CONLEGAE MEI LOCVM, POPVLO ID SACERDOTIVM DEFERENTE MIHI QVOD PATER MEVS HABVERAT, RECVSAVI. QVOD SACERDOTIVM ALIQVOD POST ANNOS, EO MORTVO QVI CIVILIS MOTVS OCCASIONE OCCVPAVERAT, CVNCTA EX ITALIA AD COMITIA MEA CONFLVENTE MVLTITVDINE, QVANTA ROMAE NVNQVAM FERTVR ANTE ID TEMPVS FVISSE, RECEPI, P. SVLPICIO C. VALGIO CONSVLIBVS.

[11] ARAM FORTVNAE REDVCIS ANTE AEDES HONORIS ET VIRTVTIS AD PORTAM CAPENAM PRO REDITV MEO SENATVS CONSACRAVIT, IN QVA PONTIFICES ET VIRGINES VESTALES ANNIVERSARIVM SACRIFICIVM FACERE IVSSIT EO DIE QVO, CONSVLIBVS Q. LVCRETIO ET M. VINICIO, IN VRBEM EX SYRIA REDIERAM, ET DIEM AVGVSTALIA EX COGNOMINE NOSTRO APPELLAVIT.

[12] EX SENATVS AVCTORITATE PARS PRAETORVM ET TRIBVNORVM PLEBI CVM CONSVLE Q. LVCRETIO ET PRINCIPIBVS VIRIS OBVIAM MIHI MISSA EST IN CAMPANIAM, QVI HONOS AD HOC TEMPVS NEMIMI PRAETER ME EST DECRETVS. CVM EX HISPANIA GALLIAQVE, REBVS IN IIS PROVINCIIS PROSPERE GESTIS, ROMAM REDI, TI. NERONE P. QINTILIO CONSVLIBVS, ARAM PACIS AVGVSTAE SENATVS PRO REDITV MEO CONSACRANDAM CENSVIT AD CAMPVM MARTIVM, IN QVA MAGISTRATVS ET SACERDOTES VIRGINESQVE VESTALES ANNIVERSARIVM SACRIFICIVM FACERE IVSSIT.

[13] IANVM QVINNVNVM, QVEM CLAVSSVM ESSE MAIORES NOSTRI VOLVERVNT CVM PER TOTVM IMPERIVM POPVLI ROMANI TERRA MARIQVE ESSET PARTA VICTORIIIS PAX, CVM PRIVSQVAM NASCERER, A CONDITA VRBE BIS OMNINO CLAVSVM FVISSE PRODATVR MEMORIAE, TER ME PRINCIPE SENATVS CLAVDENDVM ESSE CENSVIT.

[14] FILIOS MEOS, QVOS IVVENES MIHI ERIPVIT FORTVNA, GAVM ET LVCIVM CAESARES HONORIS MEI CAVSSA SENATVS POPVLVSQVE ROMANVS ANNVNVM QVINTVM ET DECIMVM AGENTIS CONSVLES DESIGNAVIT, VT EVM MAGISTRATVM INIRENT POST QVINQVENNIVM, ET EX EO DIE QVO DEDVCTI SVNT IN FORVM VT INTERESSENT CONSILIIIS PVBLICIS DECREVIT SENATVS. EQVITES AVTEM ROMANI VNIVERSI PRINCIPEM IVVENTVTIS VTRVMQVE EORVM PARMIS ET HASTIS ARGENTEIS DONATVM APPELLAVERVNT.

[15] PLEBEI ROMANAE VIRITIM HS TRECENOS NVMERAVI EX TESTAMENTO PATRIS MEI ET NOMINE MEO HS QVADRINGENOS EX BELLORVM MANIBIIS CONSVL QVINTVM DEDI, ITERVM AVTEM IN CONSVLATV DECIMO EX PATRIMONIO MEO HS QVADRINGENOS CONGIARI VIRITIM PERNVMERAVI, ET CONSVL VNDECIMVM DVODECIM FRVMENTATIONES FRVMENTO PRIVATIM COEMPTO EMENSVS SVM, ET TRIBVNICIA POTESTATE DVODECIMVM QVADRINGENOS NVMMOS TERTIVM VIRITIM DEDI. QVAE MEA CONGIARIA PERVENERVNT AD HOMINVM MILLIA NVMQVAM MINVS QVINQVAGINTA ET DVCENTA. TRIBVNICIAE POTESTATIS DVODEVICENSIMVM, CONSVL XII, TRECENIS ET VIGINTI MILLIBVS PLEBIS VRBANAЕ SEXAGENOS DENARIOS VIRITIM DEDI. ET COLONIS MILITVM MEORVM CONSVL QVINTVM EX MANIBIIS VIRITIM MILLIA NVMMVM SINGVLA DEDI; ACCEPERVNT ID TRIVMPHALE CONGIARIVM IN COLONIS HOMINVM CIRCITER CENTVM ET VIGINTI MILLIA. CONSVL TERTIVM DECIMVM SEXAGENOS DENARIOS PLEBEI QVAE TVM FRVMENTVM PVBLICVM ACCIPIEBAT DEDI; EA MILLIA HOMINVM PAVLLO PLVRA QVAM DVCENTA FVERVNT.

[16] PECVNIAM PRO AGRIS QVOS IN CONSVLATV MEO QVARTO ET POSTEA CONSVLIBVS M. CRASSO ET CN. LENTVLO AVGVRE ADSIGNAVI MILITIBVS SOLVI

MVNICIPIS; EA SVMMA SESTERTIVM CIRCITER SEXSIENS MILLIENS FVIT QVAM PRO ITALICIS PRAEDIS NVMERAVI, ET CIRCITER BIS MILLIENS ET SESENTIENS QVOD PRO AGRIS PROVINCIALIBVS SOLVI. ID PRIMVS ET SOLVS OMNIVM QVI DEDVXERVNT COLONIAS MILITVM IN ITALIA AVT IN PROVINCIS AD MEMORIAM AETATIS MEAE FECI. ET POSTEA, TI. NERONE ET CN. PISONE CONSVLIBVS ITEMQVE C. ANTISTIO ET D. LAELIO COS. ET C. CALVISIO ET L. PASIENO CONSVLIBVS ET L. LENTVLO ET M. MESSALLA CONSVLIBVS ET L. CAMNIO ET Q. FABRICIO COS., MILITIBVS QVOS EMERITEIS STIPENDIS IN SVA MVNICIPIA DEDVXI PRAEMIA NVMERATO PERSOLVI, QVAM IN REM SESTERTIVM QVATER MILLIENS CIRCITER IMPENDI.

[17] QVATER PECVNIA MEA IVVI AERARIVM, ITA VT SESTERTIVM MILLIENS ET QVINGENTIENS AD EOS QVI PRAERANT AERARIO DETVLERIM. ET M. LEPIDO ET L. ARRVTIO COS. IN AERARIVM MILITARE, QVOD EX CONSILIO MEO CONSTITVTVM EST EX QVO PRAEMIA DARENTVR MILITIBVS QVI VICENA AVT PLVRA STIPENDIA EMERVISSENT, HS MILLIENS ET SEPTINGENTIENS EX PATRIMONIO MEO DETVLI.

[18] AB EO ANNO QVO CN. ET P. LENTVLLI CONSVLES FVERVNT, CVM DEFICERENT VECTIGALIA, TVM CENTVM MILIBVS HOMINVM TVM PLVRIBVS MVLTO FRVMENTARIOS ET NVMMARIOS TRIBVTVS EX HORREO ET PATRIMONIO MEO EDIDI.

[19] CVRIAM ET CONTINENS EI CHALCIDICVM TEMPLVMQVE APOLLINIS IN PALATIO CVM PORTICIBVS, AEDEM DIVI IVLI, LVPERCAL, PORTICVM AD CIRCVM FLAMINIVM, QVAM SVM APPELLARI PASSVS EX NOMINE EIVS QVI PRIOREM EODEM IN SOLO FECERAT, OCTAVIAM, PVLVINAR AD CIRCVM MAXIMVM, AEDES IN CAPITOLIO IOVIS FERETRI IOVIS TONANTIS, AEDEM QVIRINI, AEDES MINERVAE ET IVNONIS REGINAE ET IOVIS LIBERTATIS IN AVENTINO, AEDEM LARVM IN SVMMA SACRA VIA, AEDEM DEVM PENATIVM IN VELIA, AEDEM IVVENTATIS, AEDEM MATRIS MAGNAE IN PALATIO FECI.

[20] CAPITOLIVM ET POMPEIVM THEATRVM VTRVMQVE OPVS IMPENSA GRANDI REFECI SINE VLLA INSCRIPTIONE NOMINIS MEI. RIVOS AQVARVM COMPLVRIBVS LOCIS VETVSTATE LABENTES REFECI, ET AQVAM QVAE MARCIA APPELLATVR DVPLICAVI FONTE NOVO IN RIVVM EIVS INMISSO. FORVM IVLIVM ET BASILICAM QVAE FVIT INTER AEDEM CASTORIS ET AEDEM SATVRNI, COEPTA PROFLIGATAQVE OPERA A PATRE MEO, PERFECI ET EANDEM BASILICAM CONSVMP TAM INCENDIO, AMPLIATO EIVS SOLO, SVB TITVLO NOMINIS FILIORVM MEORVM INCOHAVI, ET, SI VIVVS NON PERFECISSEM, PERFICI AB HEREDIBVS MEIS IVSSI. DVO ET OCTOGINTA TEMPLA DEVM IN VRBE CONSVL SEXTVM EX AVCTORITATE SENATVS REFECI NVLLO PRAETERMISSO QVOD EO

TEMPORE REFICI DEBEBAT. CONSVL SEPTIMVM VIAM FLAMINIAM AB VRBE ARIMINVM REFECI PONTESQVE OMNES PRAETER MVLVIVM ET MINVCIVM.

[21] IN PRIVATO SOLO MARTIS VLTORIS TEMPLVM FORVMQVE AVGVSTVM EX MANIBIIS FECI. THEATRVM AD AEDEM APOLLINIS IN SOLO MAGNA EX PARTE A PRIVATIS EMPTO FECI, QVOD SVB NOMINE M. MARCELLI GENERI MEI ESSET. DONA EX MANIBIIS IN CAPITOLIO ET IN AEDE DIVI IVLI ET IN AEDE APOLLINIS ET IN AEDE VESTAE ET IN TEMPLIO MARTIS VLTORIS CONSACRAVI, QVAE MIHI CONSTITERVNT HS CIRCITER MILLIENS. AVRIS CORONARI PONDO TRIGINTA ET QVINQVE MILLIA MVNICIPIIS ET COLONIS ITALIAE CONFERENTIBVS AD TRIVMPHOS MEOS QVINTVM CONSVL REMISI, ET POSTEA, QVOTIENSCVMQVE IMPERATOR APPELLATVS SVM, AVRVM CORONARIVM NON ACCEPI DECERNENTIBVS MVNICIPIIS ET COLONIS AEQVE BENIGNE ADQVE ANTEA DECREVERANT.

[22] TER MVNVS GLADIATORIVM DEDI MEO NOMINE ET QVINQVIENS FILIORVM MEORVM AVT NEPOTVM NOMINE, QVIBVS MVNERIBVS DEPVGNAVERVNT HOMINVM CIRCITER DECEM MILLIA. BIS ATHLETARVM VNDIQVE ACCITORVM SPECTACVLVM POPVLO PRAEBVI MEO NOMINE ET TERTIVM NEPOTIS MEI NOMINE. LVDS FECI MEO NOMINE QVATER, ALIORVM AVTEM MAGISTRATVVM VICEM TER ET VICIENS. PRO CONLEGIO XV VIRORVM MAGISTER CONLEGII COLLEGA M. AGRIPPA LVDS SAECLARES C. FVRNIO C. SILANO COS. FECI. CONSVL XIII LVDS MARTIALES PRIMVS FECI QVOS POST ID TEMPVS DEINCEPS INSEQVENTIBVS ANNIS S.C. ET LEGE FECERVNT CONSVLES. VENATIONES BESTIARVM AFRICANARVM MEO NOMINE AVT FILIORVM MEORVM ET NEPOTVM IN CIRCO AVT IN FORO AVT IN AMPHITHEATRIS POPVLO DEDI SEXIENS ET VICIENS, QVIBVS CONFECTA SVNT BESTIARVM CIRCITER TRIA MILLIA ET QVINGENTAE.

[23] NAVALIS PROELI SPECTACLVM POPVLO DEDI TRANS TIBERIM IN QVO LOCO NVNC NEMVS EST CAESARVM, CAVATO SOLO IN LONGITVDINEM MILLE ET OCTINGENTOS PEDES, IN LATITVDINEM MILLE ET DVCENTI, IN QVO TRIGINTA ROSTRATAE NAVES TRIREMES AVT BIREMES, PLVRES AVTEM MINORES INTER SE CONFLIXERVNT; QVIBVS IN CLASSIBVS PVGNAVERVNT PRAETER REMIGES MILLIA HOMINVM TRIA CIRCITER.

[24] IN TEMPLIS OMNIUM CIVITATIVM PROVIN CIAE ASIAE VICTOR ORNAMENTA REPOSVI QVAE SPOLIATIS TEMPLIS IS CVM QVO BELLVM GESSERAM PRIVATIM POSSEDERAT. STATVAE MEAE PEDESTRES ET EQVESTRES ET IN QVADRIGEIS ARGENTEAE STETERVNT IN VRBE XXC CIRCITER, QVAS IPSE SVSTVLI, EXQVE EA

PECVNIA DONA AVREA IN AEDE APOLLINIS MEO NOMINE ET ILLORVM QVI MIHI STATVARVM HONOREM HABVERVNT POSVI.

[25] MARE PACAVI A PRAEDONIBVS. EO BELLO SERVORVM QVI FVGERANT A DOMINIS SVIS ET ARMA CONTRA REM PVBLICAM CEPERANT TRIGINTA FERE MILLIA CAPTA DOMINIS AD SVPPPLICIVM SVMENDVM TRADIDI. IVRAVIT IN MEA VERBA TOTA ITALIA SPONTE SVA, ET ME BELLI QVO VICI AD ACTIVM DVCEM DEPOPOSCIT; IVRAVERVNT IN EADEM VERBA PROVINCIAE GALLIAE, HISPANIAE, AFRICA, SICILIA, SARDINIA. QVI SVB SIGNIS MEIS TVM MILITAVERINT FVERVNT SENATORES PLVRES QVAM DCC, IN IIS QVI VEL ANTEA VEL POSTEA CONSVLES FACTI SVNT AD EVM DIEM QVO SCRIPTA SVNT HAEC LXXXIII, SACERDOTES CIRCITER CLXX.

[26] OMNIVM PROVINCiarVM POPVLI ROMANI QVIBVS FINITIMAE FVERVNT GENTES QVAE NON PARERENT IMPERIO NOSTRO FINES AVXI. GALLIAS ET HISPANIAS PROVINCIAS, ITEM GERMANIAM, QVA INCLVDIT OCEANVS A GADIBVS AD OSTIVM ALBIS FLVMINIS PACAVI. ALPES A REGIONE EA QVAE PROXIMA EST HADRIANO MARI AD TVSCVM PACIFICAVI NVLLI GENTI BELLO PER INIVRIAM INLATO. CLASSIS MEA PER OCEANVM AB OSTIO RHENI AD SOLIS ORIENTIS REGIONEM VSQVE AD FINES CIMBRORVM NAVIGAVIT, QVO NEQVE TERRA NEQVE MARI QVISQVAM ROMANVS ANTE ID TEMPVS ADIT. CIMBRIQVE ET CHARYDES ET SEMNONES ET EIVSDEM TRACTVS ALII GERMANORVM POPVLI PER LEGATOS AMICITIAM MEAM ET POPVLI ROMANI PETIERVNT. MEO IVSSV ET AVSPICIO DVCTI SVNT DVO EXERCITVS EODEM FERE TEMPORE IN AETHIOPIAM ET IN ARABIAM QVAE APPELLATVR EVDAEMON, MAGNAEQVE HOSTIVM GENTIS VTRIVSQVE COPIAE CAESAE SVNT IN ACIE ET COMPLVRA OPPIDA CAPTA. IN AETHIOPIAM VSQVE AD OPPIDVM NABATA PERVENTVM EST, CVI PROXIMA EST MEROE; IN ARABIAM VSQVE IN FINES SABAEORVM PROCESSIT EXERCITVS AD OPPIDVM MARIBA.

[27] AEGYPTVM IMPERIO POPVLI ROMANI ADIECI. ARMENIAM MAIOREM INTERFECTO REGE EIVS ARTAXE CVM POSSEM FACERE PROVINCIAM MALVI MAIORVM NOSTRORVM EXEMPLE REGNVM ID TIGRANI REGIS ARTAVASDIS FILIO, NEPOTI AVTEM TIGRANIS REGIS, PER TI. NERONEM TRADERE, QVI TVM MIHI PRIVIGNVS ERAT. ET EANDEM GENTEM POSTEA DESCISCENTEM ET REBELLANTEM DOMITAM PER GAIVM FILIVM MEVM REGI ARIOBARZANI REGIS MEDORVM ARTABAZI FILIO REGENDAM TRADIDI, ET POST EIVS MORTEM FILIO EIVS ARTAVASDI; QVO INTERFECTO TIGRANEM QVI ERAT EX REGIO GENERE ARMENIORVM ORIVNDVS IN ID REGNVM MISI. PROVINCIAS OMNIS QVAE TRANS HADRIANVM MARE VERGVNT AD ORIENTEM CYRENASQVE, IAM EX PARTE MAGNA REGIBVS EA POSSIDENTIBVS, ET ANTEA SICILIAM ET SARDINIAM OCCVPATAS BELLO SERVILI RECIPERAVI.

[28] COLONIAS IN AFRICA, SICILIA, MACEDONIA, VTRAQVE HISPANIA, ACHAIA, ASIA, SYRIA, GALLIA NARBONENSI, PISIDIA MILITVM DEDVXI. ITALIA AVTEM XXVIII COLONIAS QVAE VIVO ME CELEBERRIMAE ET FREQVENTISSIMAE FVERVNT MEA AVCTORITATE DEDVCTAS HABET.

[29] SIGNA MILITARIA COMPLVRA PER ALIOS DVCEs AMISSA DEVICTIS HOSTIBVS RECEPI EX HISPANIA ET GALLIA ET A DALMATEIS. PARTHOS TRIVM EXERCITVM ROMANORVM SPOLIA ET SIGNA REDDERE MIHI SVPLICESQVE AMICITIAM POPVLI ROMANI PETERE COEGI. EA AVTEM SIGNA IN PENETRALI QVOD EST IN TEMPLO MARTIS VLTORIS REPOSVI.

[30] PANNONIORVM GENTES, QVAS ANTE ME PRINCIPEM POPVLI ROMANI EXERCITVS NVNQVAM ADIT, DEVICTAS PER TI. NERONEM, QVI TVM ERAT PRIVIGNVS ET LEGATVS MEVS, IMPERIO POPVLI ROMANI SVBIECI, PROTVLIQVE FINES ILLYRICI AD RIPAM FLVMINIS DANVI. CITRA QVOD DACORVM TRANSGRESSVS EXERCITVS MEIS AVSPICIS VICTVS PROFILGATVSQVE EST, ET POSTEA TRANS DANVVIVM DVCTVS EXERCITVS MEVS DACORVM GENTES IMPERIA POPVLI ROMANI PERFERRE COEGIT.

[31] AD ME EX INDIA REGVM LEGATIONES SAEPE MISSAE SVNT NON VISAE ANTE ID TEMPVS APVD QVEMQVAM ROMANORVM DVCEM. NOSTRAM AMICITIAM APPETIVERVNT PER LEGATOS BASTARNAE SCYTHAEQVE ET SARMATARVM QVI SVNT CITRA FLVMEN TANAIM ET VLTURA REGES, ALBANORVMQVE REX ET HIBERORVM ET MEDORVM.

[32] AD ME SVPLICES CONFVGERVNT REGES PARTHORVM TIRIDATES ET POSTEA PHRATES REGIS PHRATIS FILIVS, MEDORVM ARTAVASDES, ADIABENORVM ARTAXARES, BRITANNORVM DVMNOBELLAVNVS ET TINCOMMIVS, SVGAMBRRORVM MAELO, MARCOMANORVM SVEBORVM . . . RVVS. AD ME REX PARTHORVM PHRATES ORODIS FILIVS FILIOS SVOS NEPOTESQVE OMNES MISIT IN ITALIA NON BELLO SVPERATVS, SED AMICITIAM NOSTRAM PER LIBERORVM SVORVM PIGNORA PETENS. PLVRIMAEQVE ALIAE GENTES EXPERTAE SVNT P. R. FIDEM ME PRINCIPE QVIBVS ANTEA CVM POPVLO ROMANO NVLLVM EXTITERAT LEGATIONVM ET AMICITIAE COMMERCIVM.

[33] A ME GENTES PARTHORVM ET MEDORVM PER LEGATOS PRINCIPES EARVM GENTIVM REGES PETITOS ACCEPERVNT: PARTHI VONONEM, REGIS PHRATIS FILIVM, REGIS ORODIS NEPOTEM, MEDI ARIOBARZANEM, REGIS ARTAVAZDIS FILIVM, REGIS ARIOBARZANIS NEPOTEM.

[34] IN CONSVLATV SEXTO ET SEPTIMO, POSTQVAM BELLA CIVILIA EXSTINXERAM, PER CONSENSVM VNIVERSORVM POTITVS RERVM OMNIVM, REM PVBLICAM EX MEA POTESTATE IN SENATVS POPVLIQVE ROMANI ARBITRIVM TRANSTVLI. QVO PRO MERITO MEO SENATVS CONSVLTO AVGVSTVS APPELLATVS SVM ET LAVREIS POSTES AEDIVM MEARVM VESTITI PVBLICE CORONAQVE CIVICA SVPER IANVAM MEAM FIXA EST ET CLVPEVS AVREVS IN CVRIA IVLIA POSITVS, QVEM MIHI SENATVM POPVLVMQVE ROMANVM DARE VIRTVTIS CLEMENTIAEQVE ET IVSTITIAE ET PIETATIS CAVSSA TESTATVM EST PER EIVS CLVPEI INSCRIPTIONEM. POST ID TEMPVS AVCTORITATE OMNIBVS PRAESTITI, POTESTATIS AVTEM NIHILO AMPLIVS HABVI QVAM CETERI QVI MIHI QVOQVE IN MAGISTRATV CONLEGAE FVERVNT.

[35] TERTIVM DECIMVM CONSVLATVM CVM GEREbam, SENATVS ET EQVESTER ORDO POPVLVSQVE ROMANVS VNIVERSVS APPELLAVIT ME PATREM PATRIAE, IDQVE IN VESTIBVLO AEDIVM MEARVM INSCRIBENDVM ET IN CVRIA IVLIA ET IN FORO AVG. SVB QVADRIGIS QVAE MIHI EX S.C. POSITAE SVNT CENSUIT. CVM SCRIPSI HAEC ANNVM AGEbam SEPTVAGENSVMMVM SEXTVM.

[1] SVMMA PECVNIAE QVAM DEDIT VEL IN AERARIVM VEL PLEBEI ROMANAE VEL DIMISSIS MILITIBVS: DENARIVM SEXIENS MILLIENS.

[2] OPERA FECIT NOVA AEDEM MARTIS, IOVIS TONANTIS ET FERETRI, APOLLINIS, DIVI IVLI, QVIRINI, MINERVAE, IVNONIS REGINAE, IOVIS LIBERTATIS, LAVRM, DEVM PENATIVM, IVVENTATIS, MATRIS MAGNAE, LVPERCAL, PVLVINAR AD CIRCVM, CVRIAM CVM CHALCIDICO, FORVM AVGVSTVM, BASILICAM IVLIAM, THEATRVM MARCELLI, PORTICVM OCTAVIAM, NEMVS TRANS TIBERIM CAESARVM.

[3] REFECIT CAPITOLIVM SACRASQVE AEDES NVMERO OCTOGINTA DVAS, THEATRVM POMPEI, AQVARVM RIVOS, VIAM FLAMINIAM.

[4] IMPENSA PRAESTITA IN SPECTACVLA SCAENICA ET MVNERA GLADIATORVM ATQVE ATHLETAS ET VENATIONES ET NAVMACHIAM ET DONATA PECVNIA COLONIS, MVNICIPIIS, OPPIDIS TERRAE MOTV INCENDIOQVE CONSVMPPTIS AVT VIRITIM AMICIS SENATORIBVSQVE QVORVM CENSVS EXPLEVIT INNVMERABILIS.

RERVM GESTARVM DIVI AVGVSTI, QVIBVS ORBEM TERRA[RVM] IMPERIO POPVLI ROM. SVBIECIT, ET IMPENSARVM, QVAS IN REM PVBLICAM POPVLVMQVE ROMANVM FECIT, INCISARVM IN DVABVS AHENEIS PILIS, QVAE SV[N]T ROMAE POSITAE, EXEMPLAR SVB[I]ECTVM.

TABVLA I

1. ANNOS VNDEVIGINTI NATVS EXERCITVM PRIVATO CONSILIO ET PRIVATA IMPENSA COMPARAVI.~ PER QVEM REM PVBLICAM A DOMINATIONE FACTIONIS OPPRESSAM IN LIBERATATEM VINDICAVI. EO [NOMI]NE SENATVS DECRETIS HONORIF[ICIS IN ORDINEM SVVM M[E AD]LEGIT C. PANSA ET A. HIRTI]O CONSVLIBVS, CON[SVLA]REM LOCVM S[IMVL DAN SENTENTIAE FERENDAE, ET I]IMPERIVM MIHI DEDIT.~ RES PVBLICA, N[E QVID DETRIMENTI CAPERET, A] ME PRO PRAETORE SIMVL CVM CONSVLIBVS PRO[VIDEN]DVM [IVSSIT. P]OPVLVS AVTEM EODEM ANNO ME CONSVLEM, CVM [COS. VTERQV]E IN BEL[LO CECI]DISSET, ET TRIVMVIRVM REI PVBLICAE COSTITVEND[AE CREAVIT].

2. QVI PARENTEM MEVM [INTERFECER]VN[T EO]S IN EXILIVM EXPVLI IVDICIIS LEGITIMIS VLTVS EORVM [FA]CIN[VS, E]T POSTEA BELLVM INFERENTIS REI PVBLICAE VICI B[IS A]CIE.

3. [B]ELLA TERRA ET MARI C[IVILIA EX]TERNAQVE TOTO IN ORBE TERRARVM S[AEPE GESSI] VICTORQVE OMNIBVS V[ENIAM PETENTIB]VS CIVIBVS PEPERCI. EXTE[RNAS] GENTES, QVIBVS TVTO I[GNOSCI POT]VI[T, CO]NSERVARE QVAM EXCIDERE M[ALVI]. MILLIA CIVIVM ROMA[NO]RV[M [SVB] SACRAMENTO MEO FVERVNT CIRCITER [QVINGEN]TA. EX QVIBVS DEDV[XI IN COLONI]AS AVT REMISI IN MVNICIPIA SVA STIPEN[DIS EMERI]TIS MILLIA ALIQVANT[O PLVRA QV]AM TRECENTA ET IIS OMNIBVS AGROS A[DSIGNAVI] AVT PECVNIAM PRO P[RAEMIS MIL]ITIAE DEDI. NAVES CEPI SE[SCEN]TAS PRAETER] EAS, SI QVAE MINORE[S QVAM TRIR]EMES FVERVNT.

4. [BIS] OVANS TRIVMPHAVI ET TRI[S EGI] CVRVLIS TRIVMPHOS ET APPELLA[TVS SVM V]ICIENS ET SEMEL IMPERATOR. [DECERNENTE PLV]RIS TRIVMPHOS MIHI SENA[T]V, QVA[TER EIS SV]PERSEDI. ~ L[AVRVM DE F]ASC[IBVS] DEPOSVI IN CAPI[TOLIO VOTIS, QVAE] QVOQVE BELLO NVNCVPAVERAM, [SOL]VTIS. OB RES A [ME AVT PER LEGATOS] MEOS AVSPICIS MEIS TERRA MA[RIQV]E PR[O]SPERE GESTAS QVI[NQVAGENIENS ET Q]VINQVIENS DECREVIT SENATVS SVPP[LICA]NDVM ESSE DIS IMMORTALIBVS. DIES A[VTEM, PE]R QVOS EX SENATVS CONSVLTO [S]VPLICATVM EST, FVERE DC[CCLXXX]. IN TRIVMPHIS MEIS] DVCTI SVNT ANTE CVRRVM MEVM REGES AVT R[EG]VM LIB[ERI NOVEM. CONSVL

F]VERAM TERDECIENS, CVM [SCRIBEB]A[M] HAEC, [ET ERAM SE]P[TIMVM ET] TRICEN[SIMVM] TRIBVNICIAE POTESTATIS.

5. [DIC]TAT[VRA]M ET APSENT[I E]T PRAESENT[I MIHI DELATAM ET A POPVL]O ET A SE[NA]TV [M. MARCE]LLO E[IT] L. ARRVTIO [COS.] NON REC[EPI. NON SVM] DEPRECA[TVS] IN S[VMM]A F]RVM[ENTI P]ENVRIA CVRATIO[N]EM AN[NON]AE. [QV] AM ITA AD[MIN]IST[RAVI, VT] IN[TRA] DIE[S] PAVCOS METV ET PERICLO P[R]AESENTI CIVITATEM VNIV[ERSAM] LIBERAREM IMPENSA ET] CVRA MEA. CONSVL[ATVM] QVOQV]E TVM ANNVM E[IT] PERPETVVM MIHI] DELA[TVM] NON RECEPI.]

6. [CONSVLIBVS M. VINICIO ET Q. LVCRETIO] ET POSTEA P. LENTVLO ET CN. L[ENTVLO ET TERTIVM PAVLLO FABIO MAXIMO] E[IT] Q[] TVBERONE SENATV POPVLOQV[E ROMANO CONSENTIENTIBVS] VT CV[RATOR] LEGVM ET MORVM MAXIMA POTESTATE SOLVS CREARER NVLLVM MAGISTRATVM CONTRA MOREM MAIOREM DELATVM RECEPI. QVAE TVM PER ME FIERI SENATVS] V[O]LVIT, PER TRIB[VN]ICI[A]M P[OTESTATEM] PERFECI, CIVVS POTES]TATIS CONLEGAM ET [IPS]E VLTRO [QVINQVIENS MIHI A SENA]TV[DE]POPOSCI ET ACCEPI.

7. [TRI]VMV[I]RVM REI PV[B]LICAE C]ON[S]TI[TVENDAE] FVI PER CONTINVS AN]NOS [DECEM. P]RINCEPS S[ENATVS] FVI VSQVE AD E]VM D[IE]M, QVO SCRIP]SERAM [HAEC, PER ANNOS] QVADRA[GINTA. PON]TIFEX [MAXIMVS, AVGV]R, XVVIR]VM SACRIS FAC[IVNDIS, VIIVIRVM EP]VLON[VM, FRATER ARVALIS, SODALIS TITIVS], FETIALIS FVI.

TABVLA II

8. PATRICIORVM NVMERVM AVXI CONSVL QVINTVM IVSSV POPVLI ET SENATVS. SENATVM TER LEGI. ET IN CONSVLATV SEXTO CENSVM POPVLI CONLEGA M. AGRIPPA EGI. LVSTRVM POST ANNVM ALTERVM ET QVADRAGENSIMVM FEC[I]. QVO LVSTRO CIVIVM ROMANORVM CENSA SVNT CAPITA QVADRAGIENS CENTVM MILLIA ET SEXAG[I]INTA TRIA MILLIA. ~ TVM [ITERV]M CONSVLARI COM IMPERIO LVSTRVM [S]OLVS FECI C. CENSORIN[O ET C.] ASINIO COS. QVO LVSTRO CENSA SVNT CIVIVM ROMANORVM [CAPITA] QVADRAGIENS CENTVM MILLIA ET DVCENTA TRIGINTA TRIA MI[LLIA. ET TERTIV]M CONSVLARI CVM IMPERIO LVSTRVM CONLEGA TIB. CAE[SARE FILIO] M[EO FECI,] SEX. POMPEIO ET SEX. APPVLEIO COS. QVO LVSTRO CE[NSA SVNT] CIV[IVM RO]MANORVM CAPITVM QVADRAGIENS CENTVM MIL[IA ET N]ONGE[NTA TR]IGINTA ET SEPTM MILLIA. LEGIBVS NOVI[S] M[E AVCTORE L]ATIS M[VLTA E]XEMPLA MAIORVM EXOLESCENTIA IAM EX NOSTRO [SAECVL]O RED[VXI ET IPSE] MVLTARVM RER[VM EXE]MPLA IMITANDA POS[TERIS] TRADIDI.]

9. VOTA P[RO VALETVDINE MEO SVSC]IPI P[ER CONS]VLES ET SACERDOTES QV[IN]TO QV[O]QVE ANNO SENATVS DECREVIT. EX IIS VOTIS S[AE]PE FECERVNT VIVO M[ER]ITO LVDOS ALIQVOTIENS SACE]RDO[TV]M QVATTVOR AMPLISSIMA COLLE[GIA, ALIQVOTIENS CONSVLES. PR]IVA[T]IM ETIAM ET MVNICIPATIM VNIVER[SI CIVES VNANIMITE]R CON[TINENTE]R APVD OMNIA PVLVINARIA PRO VALE[TV]DIN[E MEA S]VPP[LICAVERVNT.]

10. NOM[EN ME]VM [SENA]TVS C[ONSVLTO INC]LVSVM EST IN SALIARE CARMEN ET SACROSANCTV[S IN PER]ETVM [VT ESSEM ET, Q]VOAD IVIEREM, TRIBVNICIA POTESTAS MIHI [ESSE, PER LEGE]M SANC[TVM EST. PONTIF]EX MAXIMVS NE FIEREM IN VIVI [C]ONLEGAE L]OCVM, [POPVLO ID SACE]RDOTIVM DEFERENTE MIHI, QVOD PATER MEV[S HABVER]AT, R[ECVSAVI. QV]OD SACERDOTIVM ALIQVOD POST ANNOS, EO MOR[T]VO Q[VI CIVILIS] M[OTVS O]CCASIONE OCCVPAVERAT, ~ CVNCTA EX ITALIA [AD COMITIA MEA] CONFLVEN[TE MV]LTITVDINE, QVANTA ROMAE NVN[Q]VAM [FERTVR ANTE I]D TEMP[VS FV]ISSE], RECEP[I] P. SVLPICIO C. VALGIO CONSVLIBV[S].

11. ARAM [FORTVNAE] R[EDVCIS A]NTE AEDES HONORIS ET VIRTVTIS AD PORTAM CAP[ENAM PRO] RED[ITV ME]O SENATVS CONSACRAVIT, IN QVA PONTI[FICES ET] VIR[GINES VE]STAL[ES ANNI]VERSARIVM SACRIFICIVM FACERE [DECREVIT EO] DI[E QVO CO]NSVL[IBVS Q. LVC]RETIO ET [M. VI]NIC[I]O IN VRBEM EX [SYRIA REDIERAM, ET DIEM AVGVSTAL]IA EX [C]O[GNO]MINE] NOS[T]RO APPELLAVIT.

12. [SENATVS CONSVLTO EA OCCASION]E PARS [PRAETORVM E]T TRIBVNORVM [PLEBI CVM CONSVLE Q.] LV[CRET]IO ET PRINCI[PI] BV[S VIRIS [OB]VIAM MIHI MIS]A E[ST IN CAMPAN]IAM, QVO HONOS [AD HO]C TEMPVS NEMINI PRAETER [M]E ES[T] DECRETVS. CVM EX H[IS]ANIA GAL[LIAQVE, REBV]S IN IIS PROVINCIIS PROSP[E]RE [GEST]I[S], R[OMAM REDI] TI. NERONE P. QVI[NTILIO C]O[N]S[VLIBV]S, ~ ARAM [PACIS A]V[G]VST[AE SENATVS PRO]REDI[T]V MEO CONSA[C]RANDAM [CENSVIT] AD CAMPAM [MARTIVM, IN QVA MA]GISTRATVS ET SAC[ER]DOTES [ET V]IRGINES V[EST]A[LES ANNI]VERSARIVM SACRIFIC]IVM FACER[E DECREVIT.]

13. [IANVM] QVIRIN[VM, QVEM CL]AVSSVM ESS[E MAIORES NOSTRI VOLVER]VNT, CVM [P]ER TOTVM I[MPERIVM PO]PVL[UM] ROMA[NI TERRA MARIQVE ES]SET PARTA VICTORIIS PAX, CVM PR[IVS QVAM] NASCERER, A CO[NDITA] V[IR]BE BIS OMNINO CLAVSVM [F]VISSE PRODATVR M[EMOR]IAE, TER ME PRINCI]PE SENAT]VS CLAVDENDVM ESSE CENSVI[T].

14. [FIL]IOS MEOS, QVOS IVV[ENES] MIHI ERIPVIT FOR[TVNA], GAIVM ET LVCIVM CAESARES,

TABVLA III

HONORIS MEI CAVSSA SENATVS POPVLVSQVE ROMANVS ANNUM QVINTVM ET DECIMVM AGENTIS CONSVLES DESIGNAVIT, VT [E]VM MAGISTRATVM INIRENT POST QVINQVENNIVM. ET EX EO DIE, QVO DEDVCTI [S]VNT IN FORVM VT INTERESSENT CONSILIIIS PVBLICIS DECREVIT SENA[T]VS. EQVITES [A]VTEM ROMANI VNIVERSI PRINCIPEM IVVENTVTIS VTRVMQVE EORVM PARM[IS] ET HASTIS ARGENTEIS DONATVM APPELLAVERVNT.

15. PLEBEI ROMANAE VIRITVM HS TRECENOS NVMERAVI EX TESTAMENTO PATRIS MEI. ET NOMINE MEO HS QVADRINGENOS EX BELLORVM MANIBIIS CONSVL QVINTVM DEDI, ITERVM AVTEM IN CONSVLATV DECIMO EX [P]ATRIMONIO MEO HS QVADRINGENOS CONGIARI VIRITIM PERNVMER[A]VI, ET CONSVL VNDECIMVM DVODECIM FRVMENTATIONES FRVMENTO PR[I]VATIM COEMPTO EMENSVS SVM. ~ ET TRIBVNICIA POTESTATE DVODECIMVM QVADRINGENOS NVMMOS TERTIVM VIRITIM DEDI. QVAE MEA CONGIARIA P[E]RVENERVNT AD [HOMI]NVM MILLIA NVNQVAM MINVS QVINQVAGINTA ET DVCENTA. TRIBVNICIAE POTESTATIS DVODEVICENSIMVM CONSVL XII TRECENIS ET VIGINTI MILLIBVS PLEBIS VRBANAЕ SEXAGENOS DENARIOS VIRITIM DEDI. ET COLON[I]S MILITVM MEORVM CONSVL QVINTVM EX MANIBIIS VIRITIM MILLIA NVMMVM SINGVLA DEDI. ACCEPERVNT ID TRIVMPHALE CONGIARIVM IN COLONIS HOMINVM CIRCITER CENTVM ET VIGINTI MILLIA. CONSVL TERTIVM DEC[I]MVM SEXAGENOS DENARIOS PLEBEI, QVAE TVM FRVMENTVM PVBLICVM ACCIEBAT, DEDI; EA MILLIA HOMINVM PAVLLO PLVRA QVAM DVCENTA FVERVNT.

16. PECVNIAM [PR]O AGRIS, QVOS IN CONSVLATV MEO QVARTO ET POSTEA CONSVLIBVS M. CR[A]SSAO ET CN. LENTVLO AVGVRE ADSIGNAVI MILITIBVS, SOLIV MVNICIPIIS. EA [S]V[MMA] S]ESTERTIVM CIRCITER SEXSIENS MILLIENS FVIT, QVAM [P]RO ITALICIS PRAEDIS NVMERAVI. ET CI[R]CITER BIS MILL[IE]NS ET SESCEN TIENS, QVOD PRO AGRIS PROVINCIALIBVS SOLIV. ID PRIMVS ET [S]OLVS OMNIVM, QVI [D]EDVXERVNT COLONIAS MILITVM IN ITALIA AVT IN PROVINCIS, AD MEMORIAM AETATIS MEAE FECI. ET POSTEA TI. NERONE ET CN. PISONE CONSVLIBVS, ~ ET D. LAELIO COS., ET C. CALVISIO ET L. PASIENO CONSVLIBVS, ET L. LE[NT]VLO ET M. MESSALLA CONSVLIBVS, ET L. CANINIO ~ ET Q. FABRICIO CO[S.], MILIT[I]BVS, QVOS EMERITEIS STIPENDIS IN SVA MVNICIPI[A] DEDVX]I, PRAEM[I]A NVMERATO PERSOLVI. ~ QVAM IN REM SESTERTIVM Q[VATER M]ILLIENS CIR[CITE]R IMPENDI.

17. QVATER [PE]CVNIA MEA IVVI AERARIVM, ITA VT SESTERTIVM MILLIENS ET QVING[EN]TIES AD EOS QVI PRAERANT AERARIO DETVLERIM. ET M. LEPIDO ET L. AR[R]VNTIO COS. IN AERARIVM MILITARE, QVOD EX CONSILIO N[EO] CO[NS]TITVTVM EST, EX [Q]VO PRAEMIA DARENTVR MILITIBVS, QVI VICENA [AVT PLV]RA STI[PENDI]A EMERVISSENT ~ HS MILLIENS ET SEPTING[E]NTI[ENS EX PA]T[RIM]ONIO [M]EO DETVLI.

18. [AB EO ANNO Q]VO CN. ET P. LENTVLI C[ONS]VLES FVERVNT, CVM DEFICERENT [VECTI]G[ALIA, TVM] CENTVM MILLIBVS H[OMI]NVM, TVM PLVRIBVS MVLTIO FRVME[NTARIOS ET N]VMM[A[RIO]S T[RIBVTVS EX HORR]EO ET PATR[I]MONIO M[E]O EDIDI.

TABVLA IV

19. CVRIAM ET CONTINENS EI CHALCIDICVM TEMPLVMQVE APOLLINIS IN PALATIO CVM PORTICIBVS, AEDEM DIVI IVLI, LVPERCAL, PORTICVM AD CIRCVM FLAMINIVM, QVAM SVM APPELLARI PASSVS EX NOMINE EIVS QVI PRIOREM EODEM IN SOLO FECERAT OCTAVIAM, PVLVINAR AD CIRCVM MAXIMVM, AEDES IN CAPITOLIO IOVIS FERETRI ET IOVIS TONANTIS, ~ AEDEM QVIRINI, AEDES MINERVAE ET IVNONIS REGINAE ET IOVIS LIBERTATIS IN AVVENTINO, AEDEM LARVM IN SVMMA SACRA VIA, AEDEM DEVM PENATIVM IN VELIA, AEDEM IVVENTATIS, AEDEM MATRIS MAGNAE IN PALATIO FECI.

20. CAPITOLIVM ET POMPEIVM THEATRVM VTRVMQVE OPVS IMPENSA GRANDI REFECI SINE VLLA INSCRIPTIONE NOMINIS MEI. ROVOS AQVARVM COMPLVRIBVS LOCIS VETVSTATE LABENTES REFECI, ~ ET AQVAM QVAE MARCIA APPELLATVR DVPLICAVI FONTE NOVO IN RIVVM EIVS INMISSO. FORVM IVLIVM ET BASILICAM QVAE FVIT INTER AEDEM CASTORIS ET AEDEM SATVRNI, ~ COEPTA PROFLIGATAQVE POERA A PATRE MEO, PERFECI, ET EANDEM BASILICAM CONSVMP TAM INCENDIO AMPLIATO EIVS SOLO SVB TITVLO NOMINIS FILIORVM M[EORVM I]NCOHAVI, ~ ET, SI VIVVS NON PERFECISSEM, PERFICI AB HEREDIBVS [MEIS IVS]SI. DVO ET OCTOGINTA TEMPLA DEVM IN VRBE CONSVL SEX[TV]M EX [AVCTORI]TATE SENATVS REFECI, NVLLO PRAETERMISSO QVOD E[O] TEMPORE [REFICI DEBEBA]T. CONSVL SEPTIMVM VIAM FLAMINIAM A[B VRBE] ARI[MINVM REFECI PONTES]QVE OMNES PRAETER MVLVIVM ET MINVCIVM.

21. IN PRIVATO SOLO MARTIS VLTORIS TEMPLVM [F]ORVMQVE AVGVSTVM [EX MA]N[I]BIIS FECI. THEATRVM AD AEDE APOLLINIS IN SOLO MAGNA EX PARTE A P[R]I[V]ATIS EMPTO FECI, QVOD SVB NOMINE M. MARCELL[I] GENERI MEI ESSET. DON[A E]X MANIBIIS IN CAPITOLIO ET IN AEDE DIVI IV[L]I ET IN AEDE APOLLINIS DE VESTAE ET IN TEMPLO MARTIS VLTORIS CONSECRAVI, QVAE MIHI

CONSTITVERUNT HS CIRCIER MILLIENS. AVRI CORONARI PONDO TRIGINTA ET QVINQVE MILLIA MVNICIPIIS ET COLONIS ITALIAE CONFERTIBVS AD TRIVMPO[S] MEOS QVINTVM CONSVL REMISI, ET POSTEA, QVOTIENSQVQVE IMPERATOR A[PPE]LLATVS SVM, AVRVM CORONARIVM NON ACCEPI, DECERNENTIBVS MVNICIPII[S] ET COLONIS AEQV[E] BENI[G]NE ADQVE ANTEA DECREVERANT.

22. TER MVNVS GLADIATORIVM DEDI MEO NOMINE ET QVINQVIENS FILIORVM MEORVM AVT N[E]POTVM NOMINE; QVIBVS MVNERIBVS DEPVGNAVERVNT HOMINVM CI[R]CITER DECEM MILLIA. ~ BIS ATHLETARVM VNDIQVE ACCITORVM SPECTACVLV[M] P[O]PVLO PRA[EBVI ME]O NOMINE ET TERTIVM NEPO[TIS] MEI NOMINE. LVDOS FECI M[EO NO]M[INE] QVATER, ~ ALIORVM AVTEM M[AGISTR]ATVVM VICEM TER ET VICIENS. ~ [PR]O CONLEGIO XVVIORVM MAGIS[TER CON]LEGII COLLEGA M. AGRIPPA ~ LVD[OS S]AECLARES, C. FVRNIO C. SILANO COS. [FECI. C]ONSVL XIII LVDOS MAR[TIA]LES PR[IMVS FEC]I, QVOS P[OST I]D TEMPVS DEINCEP[S] INS[EQVEN]TI[BVS] ANNIS [EX SENATVS CONSVLTO ET LEGE FE]CERVNT [CO]N[SV]LES. ~ [VEN]ATION[ES] BEST[IA]RVM AFRICANARVM MEO NOMINE AVT FILIO[RV]M MEORVM ET NEPOTVM IN CI[R]CO AVT IN FORO AVT IN AMPHITHEATRIS, POPVL[O D]EDI SEXIENS ET VICIENS, QVIBVS CONFECTA SVNT BESTIARVM CIRCIER TRIA M[ILL]IA ET QVINGENTAE.

23. NAVALIS PROELI SPECTACVLVM POPVLO DE[DI TR]ANS TIBERIM, IN QVO LOCO NVNC NEMVS EST CAESARVM, CAVATO [S]OLO IN LONGITVDINEM MILLE ET OCTINGENTOS PEDES ~ IN LATVDINE[M MILLE] E[T] DVCENTI. IN QVO TRIGINTA ROSTRATAE NAVES TRIREMES A[VT BIREM]ES ~ PLVRES AVTEM MINORES INTER SE CONFLIXERVNT. Q[VIBVS] IN CLASSIBVS PVGNAVERVNT PRAETER REMIGES MILLIA HO[MINVM TR]IA CIRCIER.

24. IN TEMPLIS OMNIVM CIVITATIVM PROV[INCI]AE ASIAE VICTOR ORNAMENTA REPOSVI, QVAE SPOLIATIS TEM[PLIS I]S CVM QVO BELLVM GESSERAM PRIVATIM POSSEDERAT. SATATVAE [MEA]E PEDESTRES ET EQVESTRES ET IN QVADRIGEIS ARGENTEAE STETERVNT IN VRBE XXC CIRCIER, QVAS IPSE SVSTVLI ~ EXQVE EA PECVNIA DONA AVREA IN AEDE APOLLINIS MEO NOMINE ET ILLORVM, QVI MIHI STATVARVM HONOREM HABVERVNT, POSVI.

TABVLA V

25. MARE PACAVI A PRAEDONIBVS. EO BELLO SERVORVM, QVI FVGERANT A DOMINIS SVIS ET ARMA CONTRA REM PVBLICAM CEPERANT, TRIGINTA FERE MILLIA CAPTA DOMINIS AD SVPPVICIVM SVMENDVM TRADIDI. IVRAVIT IN MEA

VERBA TOTA ITALIA SPONTE SVAL ET ME BE[LLI] QVO VICI AD ACTIVM DVCEM DEPOPOSCIT. IVRAVERVNT IN EADEM VER[BA PROVI]NCIAE GALLIAE, HISPANIAE, AFRICA, SICILIA, SARDINIA. QVI SVB [SIGNIS MEIS TVM] MILITAVERT, FVERVNT SENATORES PLVRES QVAM DCC, IN II[S QVI VEL ANTEA VEL POS]TEA CONSVLES FACTI SVNT AD EVM DIEM QVO SCRIPTA SV[NT HAEC LX]X[XIII, SACERDO]TES CI[RC]ITER CLXX.

26. OMNIVM PROV[INCIARVM POPVLI ROMANI], QVIBVS FINITIMAE FVERVNT GENTES QVAE NON P[ARERENT IMPERIO NOS]TRO, FINES AVXI. GALLIAS ET HISPANIAS PROVINCIAS, I[TEM GERMANIAM QVA INCLV]DIT OCEANVS A GADIBVS AD OSTIVM ALBIS FLVMIN[IS PACAVI. ALPES A RE]GIONE EA, QVAE PROXIMA EST HADRIANO MARI, [AD TVSCVM PACARI FEC]I. NVLLI GENTI BELLO PER INIVRIAM INLATO. CLA[SSIS M]EA PER OCEANVM] AB OSTIO RHENI AD SOLIS ORIENTIS REGIONEM VSQVE AD FI[NES CIMBRORV]M NAVIGAVIT, ~ QVO NEQVE TERRA NEQVE MARI QVISQVAM ROMANVS ANTE ID TEMPVS ADIT, CIMBRIQVE ET CHARYDES ET SEMNONES ET EIVSDEM TRACTVS ALII GERMANORVM POPV[L]I PER LEGATOS AMICITIAM MEAM ET POPVLI ROMANI PETIERVNT. MEO IVSSV ET AVSPICIO DVCTI SVNT [DVO] EXERCITVS EODEM FERE TEMPORE IN AETHIOPIAM ET IN AR[A]BIAM, QVAE APPEL[LATVR EVDAEMON, [MAXIM]AEQVE HOS[T]IVM GENTIS VTR[IV]SQVE COP[IAE] CAESAE SVNT IN ACIE ET [C]OM[PLVR]A OPPIDA CAPTA. IN AETHIOPIAM VSQVE AD OPPIDVM NABATA PERVENT[VM]EST, CUI PROXIMA EST MEROE. IN ARABIAM VSQVE IN FINES SABAEORVM PRO[CESS]IT EXERCITVS AD OPPIDVM MARIBA.

27. AEGYPTVM IMPERIO POPVLI [RO]MANI ADIECI. ARMENIAM MAIORVM, INTERFECTO REGE EIVS ARTAXE, C[V]M POSSEM FACERE PROVINCIAM, MALVI MAIORVM NOSTRORVM EXEMPLO REGN[V]M ID TIGRANI, REGIS ARTAVASDIS FILIO, NEPOTI AVTEM TIGRANIS REGIS, PER T[I. NE]RONEM TRAD[ER], QVI TVM MIHI PRIV[IG]NVS ERAT. ET EANDEM GENTEM POSTEA D[E]SCISCENTEM ET REBELLANTEM DOMIT[A]M PER GAIVM FILIVM MEVM REGI ARIOBARZANI, REGIS MEDORVM ARTABA[ZI] FILIO, REGENDAM TRADIDI ~ ET POST EIVS MORTEM FILIO EIVS ARTAVASDI. ~ QVO INTERFECTO, TIG[RA]NE□M□ QVI ERAT EX REGIO GENERE ARMENIORVM ORIVNDVS, IN ID REGNVM MISI. PROVINCIAS OMNIS, QVAE TRANS HADRIANVM MARE VERGVNT AD ORIEN[TE]M, CYRENASQVE, IAM EX PARTE MAGNA REGIBVS EAS POSSIDENTIBVS, ET ANTEA SICILIAM ET SARDINIAM OCCVPATAS BELLO SERVILI RECIPERAVI.

28. COLONIAS IN AFRICA SICILIA [M]ACEDONIA VTRAQVE HISPANIA ACHAI[A] ASIA S[Y]RIA GALLIA NARBONENSI PI[SI]DIA MILITVM DEDVXI. ITALIA AVTEM XXVIII [COLO]NIAS, QVAE VIVO ME CELEBERRIMAE ET FREQVENTISSIMAE FVERVNT, ME [AVCTORE] DEDVCTAS HABET.

29. SIGNA MILITARIA COMPLVR[A PER] ALIOS DV]CES AMI[SSA] DEVICTI[S
HOSTIBV]S RE[CIPE]RAVI EX HISPANIA ET [GALLIA ET A DALM]ATEIS. PARTHOS
TRIVM EXERCITVM ROMANORVM SPOLIA ET SIGNA RE[DDERE] MIHI
SVPLICESQVE AMICITIAM POPVLI ROMANI PETERE COEGI. EA AVTEM SI[GN]A
IN PENETRALI, QVOD E[S]T IN TEMPO MARTIS VLTORIS, REPOSVI.

30. PANNONIORVM GENTES, QVA[S A]NTE ME PRINCIPEM POPVLI RPMANI
EXERCITVS NVMQVAM AD[IT], DEVICTAS PER TI. [NE]RONEM, QVI TVM ERAT
PRIVIGNVS ET LEGATVS MEVS, IMPERIO POPVLI ROMANI S[VBI]CI PROTVLIQVE
FINES ILLYRICI AD R[IP]AM FLVMINIS DAN[VV]I. CITR[A] QVOD [D]A[CO]RVM
TRA]N[S]GRESSVS EXERCITVS MEIS A[V]SP[ICIS] VICT]VS PROFLIGATVSQVE [ES]T, ET
POS[TEA] TRAN]S DAN[V]VIVM DVCTVS EX[ERCITVS] ME]V[S] DA[CO]RVM GENTIS
IM[PER]IA P[OPVLI] R[OMANI] PERFERRE COEGIT.

31. AD ME EX IN[DIA] REGVM LEGATIONES SAEPE MISSAE SVNT NVNQVAM VISAE
ANTE ID T]EM[PVS] APVD QV[EM]Q[VAM] R[OMANORVM] DV]CEM. NOSTRAM
AMICITIAM PETIE]RVN[T] PER LEGAT[OS] B[A]STARN[AE] SCYTHAE]QVE ET
SARMATARVM QVI SV[NT] CITRA FLV]MEN TANAIM [ET] VLTRA REG[ES].
ALBA]NORVMQVE REX ET HIBERORVM E[IT] MEDORVM] .

TABVLA VI

32. AD ME SVPLICES CONFVG[ERVNT] REGES PARTHORVM TIRIDA[TE]S ET
POST[EA] PHRAT[ES] REGIS PHRATI[S] FILIV[S]. ~ MEDORVM AR[TAVASDES],
ADIABENORVM] ARTAXARES, BRITANNORVM DVMNOBELLAVNV]S ET
TIN[COMMIVS], SVGAMBR]ORVM MAELO, MARCOMANNORVM SVEBORVM
[SEGIME]RVS. AD [ME] REX PARTHORVM PHRATES, OROD[I]S FILIVS, FILIOS SVOS
NEPOT[ES]QVE OMNES] MISIT IN ITALIAM, NON BELLO SVPERATV[S], SED
AMICITIAM NOSTRAM PER [LIBE]RORVM] SVORVM PIGNORA PETENS.
PLVRIMAEQVE ALIAE GENTES EXPER[TAE] SVNT P. R.] FIDEM ME PRINCIPE,
QVIBVS ANTEA CVM POPVLO ROMAN[O] NVLLVM EXTITERA]T LEGATIONVM ET
AMICITIAE [C]OMMERCIVM.

33. A ME GENTES PARTHORVM ET MEDORV[M] PER LEGATOS] PRINCIPES EARVM
GENTIVM REGES PET[I]TOS ACCEPERVNT: PAR[THI] VONONEM, REGIS PHR]ATIS
FILIVM, REGIS ORODIS NEPOTEM. MEDI ARIOBA[RZANEM,] REGIS ARTAVAZDIS
FILIVM, REGIS ARIOBARZANIS NEPOTEM.

34. IN CONSVLATV SEXTO ET SEPTIMO, PO[ST]QVAM B]ELLA [CIVIL]IA
OXSTINXERAM, PERCONSENSVM VNIVERSORVM [POTITVS RERV]M OM[N]IVM,

REM PVBLICAM EX PEA POTESTATE ~ IN SENAT[VS POPVLIQVE ROM]ANI
[A]RBITRIVM TRANSTVLI. QVO PRO MERITO MEO SENATV[S CONSVLTO
AV]GVST[VS APPE]LLATVS SVM ET LAVREIS POSTES AEDIVM MEARVM V[ESTITI]
PVBL[ICE CORONAQ]VE CIVICA SVPER IANVAM MEAM FIXA EST ~ [ET CLV]PEVS
[AVREV]S IN [C]VRIA IVLIA POSITVS, QVEM MIHI SENATVM POP[VLVMQ]VE
ROM[ANVM] DARE VIRTVTIS CLEMENT[IAEQV]E IVSTITIAE ET PIETA[TIS CAVS]SA
TESTATV[M] EST PE[R E]IVS CLVPEI [INSCRIPTION]EM. POST ID TEM[PVS
AJVCTORITATE [OMNIBVS PRAESTITI, POTEST]ATIS AV[TEM N]IHILO AMPLIV[S
HABV]I QVAM CET[ERI QVI M]IHI QVOQVE IN MA[GIS]TRA[T]V CONLEGAE
F[VERVNT].

35. TERTIVM DEC[IMVM] CONSVLATV[M CVM GEREBA]M, SENA[TVS ET
E]QVETER ORDER POPVLVSQ[VE] ROMANVS VNIVERSVS [APPELL]AV[IT ME
PAT]RE[M P]ATRIAE IDQVE IN VESTIBV[LO A]EDIVM MEARVM INSCRIBENDVM ET
IN C[V]RIA [IVLIA E]T IN FORO AVG. SVB QVADRIG[IS], QVAE MIHI EX S.C.
POS[IT]AE [SVNT, DECREVIT. CVM S]CRI]PSI HAEC, ANNVS AGEBAM
SEPTVAGENSV[MVM SEXTVM].

APP. I. SVMMA PECVN[IAE], QVAM DED[IT VEL IN AERA]RIVM [VEL PLEBEI
ROMANAE VEL DI]MISSIS MILITIBVS: DENARIVM SEXIEN[S MILLIENS].

APP. II. OPERA FECIT NOVA AEDEM MARTIS, [IOVIS] TON[ANTIS ET FERETRI,
APOLLINIS], DIVI IVLI, QVIRINI, MINERVAE, [IVNONIS REGINAE, IOVIS
LIBERTATIS], LARVM, DEVM PENATIVM, ~ IVV[ENTATIS, MATRIS MAGNAE,
L]VPERCAL, PVLVINA]R AD CIRCVM, ~ CVRIAM CVM CH[ALCIDICO, FORVM
AVGVSTVM, BASILICA]M IVLIAM, THEATRVM MARCELLI, ~[P]OR[TICVM
OCTAVIAM, NEMVS TRANS T]IBERIM CAESARVM.

APP. III. REFECIT CAPITO[LIAM SACRA]SQVE AEDES [NV]M[ERO OCTOGINTA]
DVAS, THEA[T]RVM POMPEI, AQV[ARAM R]IV[AS, VI]AM FLAMIN[IAM].

APP. IV. IMPENSA P[RAESTITA IN SPEC]TACVL[A] SCA[ENICA ET MVNERA]
GLADIATORVM AT[QVE ATHLETAS ET VENATIONES ET] NAVMACHI[AM] ET
DONATA PE[C]VNIA [COLONIS MVNICIPIIS OPPIDIS] TERRAE MOTV
INCENDIOQVE CONSVMP[IS] A[VT VIRITIM] A[MICIS SENAT]ORIBVSQVE,
QVORVM CENSVS EXPLEVIT, IN[N]VMERA[BILI]S